

علوم اقتصادیه واجتماعیه

مجموعه گار

هر آیک برنجی کونی نشر اولتور

مؤسساری

احمد شعیب ، رضا نوری ، محمد جبار

مندرجات

علوم اجتماعیه: بدیع نوری. — ۱۳۲۷ سنه-بی اسباب
موجبه لایحه سی مایعد وختام: محمد جاوید. — تحولات
فکریه: بدیع نوری. — آوروپا مراکز مدنیه-سنده اجرا
ایدیل تدقیقات نتایجی مبین دیوان محاسبانه تقدیم اولونان
راپورلر: حسن نجین.

مدیر وصاحب امتیازی:

محمد جبار

نسخه سی: ۱۰ غروش

استانبول

امور اداره و تحریریه: طنین مطبعه سی.

۱۳۲۷

علوم اجتماعیه

مقدمه انتشار ایدن « حکمت اجتماعیه » مقاله مزده [۱] حکمت اجتماعیه نك تقسیماتی ، دائره تدقیقاته داخل اولان مباحث مختلفه حقنده ایضاحات ویرمش ، حکمت اجتماعیه نك قونت طرفدن یاپلدیخی کبی مباحث احصا ویا توقیه اجتماعیه ایله مبحث الحركات اجتماعیه نامیله ایکی شعبه تقسیمیدن ایسه باشلیجه « حکمت اجتماعیه عمومیه » ایله « علوم اجتماعیه خصوصیه » اسمی تحتده ایکی صنفه تقسیم ایدلمک لازم کله چکنی ایراد وعلوم اجتماعیه خصوصیه نك نلردن عبارت اولدیغی مجملاً ذکر ایتشدیک . چونکه قونت زماننك معلومات و تدقیقات اجتماعیه سنه استناد ایله جمعیتلرده بر ، حالت توقیه ، برده حالت حرکه اولدیغی تصور ایتدیکندن جمعیتلری تدقیق ایدرکن بوا یکی حالارینک آیری ، آیری تدقیق لازم کلدیکی مطالعه سنده بولنشدی . حالبوکه تحریات و کشفیات و تدقیقات متوالیه اجتماعیه اثبات ایدورکه اک ابتدائی واک منزوی جمعیتلرده بیله حقیق بر حالت توقیه یوقدر . جمعیتلر افراد مترکبه لرینک هر آن معروض بولندقلری تحولات و تغییرات ایله موازی بر صورتده اوله رق بنیه و تشکیلات اجتماعیه لرنجه ، بوتون طرز اشتراک لرنجه تحولات متبادهیه معروض بولونیورلر . ذاتاً بوتون موالید عضویه و غیر عضویه دده حال بویه در ودائی صورتده

توقفه محکوم اولمق اوزره طبیعتده بر عنصر ، بر مولود کوسرتیه من . عناصر حیاتیه ویا عضویه ده زمانک نه بیوک رول اوینادینی ، بو نوع مولیدک نه قدر تبدلاته معروض بولندینی میدانده اولدینی کبی اک زیاده ثابت بر شکل دوام عرض وارانیه ایدن مولودات جادیه نکه ده رطوبت ، یبوست ، حرارت ، الکتریک وسائر تاثیراتی تحتده نصل بر تحول دائمی به معروض بولندقلری ده ظاهر در .

بناء علیه قوننک بوتقسیاتندن جمعیتک ایکی حالت مختلفه سنک موجودیتی فرض و تخمین اولنه ماز . بلکه مبحث توقفی اجتماعی ، جمعیتلرک سیر معیاد و دایملرینک هر هانکی بر دوره سنک معین بر زماننده ارانه ایندیکی منظره نکه تدقیقاتندن عبارت اولمق اقتضا ایدر . بو تدقیقاتی ایسه فن احصای اجتماعی احضار ایدر ، دقت اولنورسه بو نوع تدقیقات اجتماعی ده «توقف» وصفه لایق اوله بیلیمک ایچون جمعیتک هر هانکی بر حالنک بر زمان مفروضده کی کمیت و کیفیتی تدقیقنه منحصر اولمق لازمدر . یوقسه عین بر جمعیتک عین بر حالنک مختلف زمانلرده کی اوصاف و ماهیتی تعیین ایدن احصا آتده دخی بر تحول ، فرقلی بر تبدل مشهود اولماق قابل دکلدر . بناء علیه بو نوع تقسیاتنه کوره احصا (استاتیستیک) بر طرفده و علی العموم علوم اجتماعیه دیگر طرفده اولمق اوزره علوم اجتماعیه ایکی شعبه یه تفریق اقتضا ایدیور .

حالبوکه علم احصانک برده مقایسه احصائیات نامیلر بر شعبه مخصوصه سی وارد بر هر هانکی جمعیتک هر هانکی بر حالنک مختلف زمانلرده کی شکل و مرتبه سی ارانه ایدن معلومات احصائیه سنک ، ویا خود عین حالک مجاور ویا قریب ویا بعید بر جمعیتده عین بر زمان ظرفنده کی تجلیاتنک تدقیق و مقایسه سیله بوندن سیر و حرکت اجتماعیه یی تعیین ایدن قانونلر استخراج اولنور . بو نوع احصائاتی هانکی صنفه ادخال ایده جکز ؟ اساس تدقیقاتلرینک ماهیتی اعتباریه بونلری مباحث توقفیه میاننه ادخال ایدر سه ک

سیر و حرکت اجتماعیه قواعدینی استخراجیه معطوف اولان غایه تدقیقاتلرینه مخالف اولمازمی؟ مثلاً بر مملکتده مختلف زمانلرده کی ویا مختلف مملکتلرده عین زمانده کی تولداتی ارانه ایدن غرافیق جداولی غایه اعتباریله مملکتک حرکات تولدیه سنک موجبی، یا خود تولد فعل اجتماعیسنک مختلف مملکتلرده کی تظاهرات تحویلہ سنی ارانه ایدرکن بونلری مباحث توقیہ اجتماعیه میانہ نصل ادخال ایدہ جکزر؟ بوندنماعدانہ توقفات ونہده حرکات اجتماعیه دن باحث اولیان مباحث عمومیه اجتماعیه بی هانکی صنفه ادخال ایدہ جکزر؟ بناءً علیہ صرف بویله عنوانلرله، یعنی توقف و حرکت تقسیم عمومیسیتی تحتندہ اولہرق تدقیقات اجتماعیه اجراسنک صعوبت ومشکلات مشہودہ سنہ نظراً حکمت اجتماعیه ایچون بویله بر تقسیم قبولیله بونی تدقیقات اجتماعیه به وقواعد عمومیه سنک تعلیمنه اساس اتخاذ ایتک طوغرو اولہماز .

۱

حکمت اجتماعیه عمومیه

بوتون علوم وفنونده اولدینی کی حکمت اجتماعیه دهده علمک دائرہ مباحثه داخل اولان موادک تدقیقات وتحلیلات خصوصیه سندن بشقه جه وآندن مستقل اولہرق اوعلمه متعلق بر طاقم معلومات وقواعد عمومیه نک تدقیقی اقتضا ایدر. مثلاً حکمت طبیعیه ده بو علمک دائرہ اشتغالاتی تشکیل ایدن الکتریک، حرارت، صدا .. والحادثاتنک، حکمت طبیعیه نک دائرہ تدقیقاتنه داخل اولان بوجنس حادثات خصوصیه طبیعیه نک تدقیقندن اول علی العموم حادثات حکمیه نک دائرہ حدودی وماهیتی وبونلرک تابع اولدقلری قوانین، او حادثاتک ایضاح وتدقیقی ایچون اکتسابی الزم اولان بعض قواعد ومعلومات مثلاً علی العموم اجسامک تطرق، الاستیقیت .. وئرسا

خواصی ایله حادثات حکمیه نك عمومى شامل و عام بر نظره تدقیق ایچون
 بونوع حادثاتی ، اجسامك ارئه ایتدكلى دیگر حادثاندن ویا كرفتار
 اولدقلى سائر حالاتدن تفریق ایدن خطوط اصلیه و فروقات اساسیه
 تدقیق اولنور. ایشته بوتدقیقات ، حكمت طبعیه نك حرارت ، صدا .. الخ
 فصولك تدقیقندن اول لازم التدقیق بر طاقم مسائل ویا حكمت طبعیه
 عمومیه یی تشکیل ایدر . اجسامك یكدیكلى اوزرنده اجرا ایتدكلى
 تأثیرات كیمویه دن باحث اولان علم كیمیا ده دخی هر بر جسمك و مركباتك
 اوصاف و خواصك تدقیق و تحلیلنه كیریشمزدن اول على العموم حادثات
 كیمویه نك ماهیتله حل ، امتزاج ، تركيب ... كبی بعض معلومات اولیه
 حقه ده معلومات استحصالی الزمدر . علم الحیات ده تشریح ، فن منافع اعضا كبی
 شمدی بر علم خصوصى تشکیل ایدن مباحثك تدقیقندن اولده على العموم
 حیاتك دوران دم ، تنفس ، تغذی .. الخ كبی حادثاتی تتبع اولنور .

حكمت اجتماعیه ده جمعیترك علمى اولق حیثیتله بونلرك اخلاق ،
 عادات ، حقوق ، اقتصاد كبی حادثات و تظاهرات مخصوصه سیله صورت
 تشكلى ، دوام و بقاى ، ترقى و انحطاطى ، محو و انهدامى كیفیتلرنی حاصل
 و ایجاب ایتدیرن قوانینى موضوع بحث ایتك طبعیدر . بوراده دقت اولنور سه
 كوریلور كه معین بر جمعیك احوال عمومیه سننى ویا جمعیترك معین بر نوع
 حادثه لرنی تدقیق ایدن بر قسم ایله معین بر جمعیك قاله آلمه رق على العموم
 جمعیك افعال و حادثات اجتماعیه یه قابل تطبیق اولان ، بونلری اداره
 ایدن قوانینى تدقیق ایدن دیگر بر قسم واردر .

بو قسملردن بر نحیسی حادثات و جمعیات معینه یه مصروف اولدینى ایچون
 حكمت اجتماعیه خصوصیه مباحثى تشکیل ایتدیكى كبی ، معین حادثه لری ویا
 معین جمعیكلى هدف بحث اتخاذ ایتیه ن قسم دیگرى ده حكمت اجتماعیه
 عمومیه مباحثى تشکیل ایدر .

جمعیك افعال و حرکاتى ، حادثات و تظاهراتى او قدر كثر تلى و متنوعدر كه

بونلرک هر بر نوعی، هر بر صنفی آری آری بر علم مخصوص تشکیل ایتشد: مثلاً جمعیتلرک حادثات حقوقیه لری، حادثات اقتصادیه لری، حادثات دینیه لری حادثات لسانیه لری.. والح علم حقوق، علم اقتصاد، علم ادبیات، علم اللسان.. و سائر کبی علومک اساسی و حکمت اجتماعیه نک قسم خصوصیتنی تشکیل ایدرلر. جمعیتلری ایجه طامیق، و حتی غایه خیالی بر جمعیت بنیاد ایتک ایچون بونوع تظاهرات و حادثات خصوصیه لری حده تدقیقندن کچیرمک اقتضا ایدر.

مع مافیه بو حادثاتک ماهیتی نه اولورسه اولسون، انواعی نه قدر زیاده بولنورسه بولنسون، بونلرک کافه سی بر جمعیتک صادر اتندن عبارت اولدینی ایچون بونلری یکدیگرینه باغلایان بر طاقم روابط و مناسبات واردر، بواعتبار ایله کافه سی بر طاقم قواعد و قوانین عمومیه یه تابع اولورلر. ایشته بو قواعد و قوانین عمومیه - که حکمت اجتماعیه عمومیه مباحثیدر - علی العموم جمعیتلرک ماهیتی طامق خادام اولدینی ایچون علمک اصالتی تشکیل ایدرلر.

بو ایضاحاته نظراً حکمت اجتماعیه عمومیه علم اجتماعک قسم فلسفیدر، حادثات اجتماعیه یی عمومی بر نظارله تدقیقی و افاده ایله ن صرف نظری بر شعبه سیدر.

مع مافیه بونوع مباحث عمومیه دخی پک واسع بردارته تدقیقاتی شامل اولوق سببیه بونلر دخی اقسام و صنوف تالییه تقسیم اولنورلر.

بر کره حکمت اجتماعیه عمومیه نک مباحث اولیه و مهمه سنی جمعیت لفظندن مقصود بالذات اولان معنا ایله بو علمک اصول تعلیمی، تحریر سنده تعقیبی ایجاب ایدن قواعد تشکیل ایتک طبعیدر. بونوع مباحث حکمت اجتماعیه عمومیه نک علم اصولی Méthodologie تشکیل ایدرلر.

ایکنجی درجه ده حکمت اجتماعیه نک فلسفه عمومیه سی کلور که بوراده مسائل اجتماعیه نک نظریات حکمیه سندن، مثلاً جمعیتلرک بنیه و تشکلات

عمومیه لرندن ، علوم اجتماعیه نك علوم طبیعیه وسائرہ ایله اولان مناسبات عمومیه سندن، افعال اجتماعیه نك نه کبی سوائق تحتده ایقاع ایدلدیکنندن بحث اولنور .

اوچنجیسی مسائل عمومیه اجتماعیه درکه معین بر جمعیه خاص ومحصور اولیه رق علی العموم جمعیتله شامل اولان بعض مسائل عمومیه ، مثلاً اصطفاى اجتماعى ، مدنیت ، ترقی ، قابلیت اجتماعیه ، وجدان اجتماعى وسائرہ مباحثی بر صورت عمومیه ده تدقیق ایدیلور .

دردنجیسی علم الروح اجتماعیه درکه علی العموم جمعیتارک تابع اولدقلری سوائق روحیه نك ماهیتی و بونك علم الروح فردی ایله اولان مناسبات وروابطی ، مثلاً جنك اسباب اجتماعیه سنی ، وجدان اجتماعینك سوائق و ماهیتی ، حسایت اجتماعیه نك حقیقت و کهنی و درجه تأثیراتی

بشنجیسی شرائط اجتماعیه عمومیه تدقیقاتیدرکه مثلاً مختلف درجات تمدنك ، مختلف شرائط محیطیه و علمیه نك جمعیتارک اوزرنده کی تأثیرات مخصوصه سنی موضوع بحث ایدر . بوقسم تدقیقات اوچنجی قسمك بر شعبه مخصوصه سی کبی کورونور سده شرائط اجتماعیه تدقیقاتی اوقدر واسع وشمولیدرکه بونلر باشلی باشنه بر صنف مخصوص تشکیل ایدر لر . آلتنجیسی « علم انساب الاقوام » درکه عرفلرک تأثیرات مخصوصه سنی ، بونلرک درجه قرابتلرخی وروابط تاریخیه سنی بر صورت عمومیه ده تدقیق ایدر . ایضاحات وتفصیلات سالفیه نظر آ حکمت اجتماعیه عمومیه نك اقسام مختلفه سنی بوجه آتی بر جدول ایله خلاصه ایده بیلورلر :

۱ — علم اصول	} حکمت اجتماعیه عمومیه
۲ — فلسفه عمومیه اجتماعیه	
۳ — مسائل عمومیه اجتماعیه	
۴ — علم الروح اجتماعى	
۵ — شرائط عمومیه اجتماعیه	
۶ — علم انساب الاقوام	

حکمت اجتماعیه خصوصیه

حکمت اجتماعیه مقاله مرده ده ایضاح ایندی کمز اوزره حکمت اجتماعیه خصوصیه مباحثی باشلیجه علم اشکال اجتماعیه Morphologie sociale و علم حادثات اجتماعیه نامیه ایکی صنف مخصوصه انقسام ایدر. بو ایکی نوع علمک مباحثی و دائرة اشتغالاتی تدقیق ایدم :

۱ - علم اشکال اجتماعیه

علم الشكل — بر چوق علوم وفونده بالخاصه علوم توصیفیه ده اهمیت مخصوصه بی حائر در . مثلا علم حیواناتده ، علم نباتاتده ، معاندده ، علم اللسانده حیوانات و نباتاتک ، معادن و کلماتک اشکال ظاهریه حاضره لری و بو درجهیه واصل اولنجیه قدر قطع ایندیکاری درجات تکامل ، اشکال مختلفه نك طرز ترکیب و تجملری .. والح کبی بر چوق مباحث مهمه نك تدقیق سایه سنده ماهیت و کنه اشیا نك تعیننه خدمت ایدن معلومات الله ایدیلور عامیانه بر مثال ایراد ایش اولق ایچون علم حیواناتده مثلا بر قوشک قاناد شکل ظاهریسی اوقوشک طرز معیشتی و علی العموم وصف و ماهیتی حقدده بر فکر صحیح و سالم ایدنمکه خدمت ایدر. آنک کبی بر لسانده کلماتک اولنه و آخرینه علاوه اولنان حروف زائده نك خدمت و ماهیتی ، او حرفلرک شکل کلمه ده ایقاع ایندیکی تحولاتک منجر اولدینی تغیرات معناییه ، فعللرک صورت اشتقاقی و ازمان و احوالک صورت تشکیلی ، خلاصه لسانک مرکب اولدینی کلماتک اشکال و ظواهر

حرفیه سی لسانک ماهیت و ثروت حقیقیه سنی تعینه خدمت ایدن علائم حقیقه دندر .

جمعیتلرده ، شکل و منظره خارجه لری اعتباریه ، لازم التذقیق اولدقلرندن حکمت اجتماعیه ده علم الشکک اهمیت مخصوصه سی واردر . بو نوع تدقیقات حد ذاتنده حکمت اجتماعیه عمومیه نک بشنجی قسمی اوله رق بیان ایتدی کمز شرائط عمومیه اجتماعیه دن بشقه برشی دکل کبی کورونورسده شرائط عمومیه اجتماعیه ایجابات محیطیه وشکیلده دن بشقه مثلاً تشکلات تاریخیه یی ، تحولات تاریخیه نک ایجاب وتولید ایتدیکی شرائط ومناجاتی ده تعین ایتدیکی ایچون شرائط عمومیه اجتماعیه میاننده علم اشکال اجتماعیه تدقیقاتی بر ماهیت خصوصیه یی حاردر .

حکمت اجتماعیه مقاله مزده علم اشکال اجتماعیه حقنده بوجه آتی تفصیلات اعطا ایتیشدک :

« ... جمعیه بوزاویه دن نظر ایدلدیکی زمان مختلف کثافتده اهالی ایله مسکون ، وبواها لیک سطح ارضده مختلف صورتلره توزیع ایدلمش ، بعضنک کوبلرده منتشر ، بر قسمنک ده شهرلرده متکاتف ومجتمع اولدینی واخل کوریلور . اهالی واقوام آز چوق واسع بر ساحه اشغال ایدر ، دکزلره ویا اقوام مجاورده نظر آتختلف وضعیتلر اخذ ایدر ؛ اراضی ، میاهی ، بحاری ، طرق ووسائط اتصالی محتوی اولوب اولماسنه کوره سکنة مملکت یکدیگریله مناسبات صمیمه ده بولور ، ویا روابط اتحادیه لری سیرک اولور . بو اراضینک مساحه سی ، تشکلات طبعیه سی ، سطحنده متحرک اولان اقوامک صورت ترکیب وتشکلی بالطبع حیات اجتماعیه نک اسباب مهمه سنی تشکیل ایدر ؛ بونلر حیات اجتماعیه نک اشکال توصیفیه سنی تشکیل ایتدکلری کبی ، حیات ماده شخص وغرد حقنده حامل اولدینی دماغک ترکیبات تشریحیه سنه کوره فصل تحول ایدرایسه کذلک حادثات مشترکه عمومیه دخی اوصاف میزه اجتماعیه یه کوره تبدل وتحول ایدر .

بناءً عليه علم تشریحہ مقابل اولیٰ اوزرہ علوم اجتماعیه ده دخی بر مبحث مخصوص اولیٰ لازم کلور؛ ومادام کہ بوعلمک موضوع بحثی شکل خارجی ومادی اجتماعیدر، بزبوکا فن اشکال اجتماعی اطلاق ایدہ چکر. فن اشکال اجتماعی تحلیل توصیفی ایله اکتفا ایتمه ملیدر؛ بلکه ایضاح وتعیین ایله ده اشتغال ایتلیدر. بوفن اقوامک بر نقطه دن زیاده دیگر نقطه ده تکوم وتکائف ایتلرینک، بر قومک اساساً شهرلی ویا اساساً کویلی اولسنک اسبابی، بویوک شهرلرک تشکله خدمت ویا ممانعت ایدن احوال وخصوصاتی تحری ایتمکه مکلفدر. کورولیور کہ بوفن خصوصینک ده حل ایدہ چکی مسائل متعدددر. آلمانلرک «آنتروپوژئوگرافی» یعنی جغرافیای انسانی تسمیه ایتدکری علم، بوفن اشکال اجتماعی دیمک اولیور ...»

بویاضاحاته نظراً علم الشکل اجتماعی بروجه آتی اقسامه انقسام ایدر:

۱ — حیات اجتماعیه نک اساس جغرافیسی کہ هر هانکی بر جمعیتک ویا هر هانکی بر محیطده مشترکاً ساکن اولان مختلف جمعیتلرک موقع جغرافیایرینک توصیفاتندن عبارتدر کہ بوتوصیفات اوجمیت ویا جمعیتلرک متصف اولیٰ لازم کلدیکی خصائص ومزایای، تقایص و محرومیتلری تقدیر وتعیین ایچون پک اساسی عوامل تشکیل ایدر.

۲ — علی العموم نفوس وحرکت نفوس مباحثیدر کہ تولدات، وفیات، مناجات، تبدیل مکان کی حرکات اهالینک تفصیلات ونتایجی احتوا ایدن قسم مخصوصدر. بونوع تدقیقات جمعیتک استقبالی حقنده بر فکر مخصوص ایدینلیمک ایچون پک مهمدر. وعلی العموم انقلابات اجتماعیه نک عوامل وسوائق اصلیه سندن بریسی تشکیل ایدر.

۳ — نفوسک طرز انقسام وتوزعیدر کہ نفوس بر مملکتده طوبلی برکتله ویا داغلق بر هیئت حالنده بولمسنه کوره شرائط اقتصادیه، تعاونیه، مدنیه وسائرلری تحول ایدہ چکندن بونوع مباحث و تدقیقاتده زیاده سیله مهمدر.

۴ — مهاجرت حادثه‌آید که به حادثه حد ذاته حرکت نفوس یک بر قسمی ایستاده مهاجرت حادثه‌سنگ سوانق و اسباب اجتماعی سی حرکت نفوسدن بشقه بر شکله اولدینی ، تأثیرات مخصوصه سی ده حرکت نفوسدن بشقه بر صورتده تظاهر ایتدیکی ایچون آروجه تدقیقه احتیاج مس ایتدیرر . زیرا حرکت نفوس بر جمعیت سینه‌سندده کی تغییرات و تحولات مخصوصه یی احتوا ایتدیکی ایچون نتایج تأثیراتی همان همان اوجیهته منحصر قالدور ، انجق طولانیسیله بشقه بر جمعیه سرایت ایدر . حالوکه مهاجرت بحی اساساً ایکی ویا ده‌ها زیاده جمعیتلری متأثر قیلار ، واحوال اجتماعی لرنده تغییرات مخصوصه ایقاع ایلر .

۵ — تجمعات دهقانیه ویا بلدیه — که بر جمعیتک اشکالات نفوسیه سی اکثریتله شهرلی ویا کوبلی اولسنه کوره اوصاف اقتصادی و اجتماعی لری تحول ایدر . مثلاً انکلترده کی تجمعات ، بلدیدر ، اوراده ، بویوک شهرلرک کثرت و موجودیتی انکلیز جمعیتی اساساً صنعتکار قيلمشدر . فرانسه ده تجمعات اکثریتله دهقانی ، کوبلیک شکلنده ، اولدینی ایچون فرانسزلر عمومیت اعتباریله زارعدرلر .

۶ — کتلات اجتماعی نك سطح ارض اوزرنده کی طرز اسکانلری ، بونوع تدقیقات حد ذاته طرز انقسام و توزعدن عبارت ظن اولنه بیلورسه ده اولکیسی طوبلی ویا داغلق بر کتله حالنده اولسنندن ، نهر ویا بحر مجاورتندن ... الخ باحث اولدینی حالده بونوع تدقیقات خیمه نشین ویا متوطن ، زارع ، صیاد ، ویا راعی اولق کبی شرائط معشریه تدقیقاتی احتوا ایتدیکی ایچون آنلردن آیری بر نوع تدقیقات تشکیل ایدر .

مبحث اشکال اجتماعی نك اکثر مباحثی استاتستیک تشکیل ایتدیکی ایچون اوکوست قوننک بیان ایتدیکی مباحث توقیه اجتماعی بونلردن عبارتدر . فی الحقیقه بر جمعیتک معین بر زمانده کی حرکات نفوسندن ، طرز انقسام سکنه‌سندن بحث ایدن جداول استاتستیکه ، جمعیتلرک بر زمان

مفروض ظرفده کی حالی ، حرکات متبادیه سنک معین بر خطوه ده کی شکلی مصور اولق حسیله بونی مبحث توقی اجتماعی میانسه ادخال ایده بیلورز ، فقط یوقاروده ده دیدیکمز کی مختلف زمانلرده کی حرکات نفوسیه بی کویستن مقایسه لی جدوللری بونامله توصیف طوغر واوله میه جفته نظراً علم الشکل نامیله تسمیه دها طوغر ودر .

ایمدی علوم اجتماعیه خصوصیه نک برنجی قسمی اولان علم اشکال اجتماعیه نک دائره مباحثه داخل اولان انواع حادثاتی بروجه آتی بر جدوله ارائه ایده بیلورز :

۱ — اقوامک اساس جغرافیسی	}	علم اشکال اجتماعیه
۲ — نفوس وحرکت نفوس		
۳ — نفوسک طرز انقسام و توزی		
۴ — مهاجرت نفوسی		
۵ — تجمعات دهقانیه ویا بلدیہ		
۶ — طرز اسکان		

ب — علوم حادثات اجتماعیه

حادثات اجتماعیه او قدر متنوع ، او قدر کثرتی ، او قدر قاریشیدر که بونلری تحدید ممکن ده کلدز . چونکه هر فعل اجتماعی بر حادثه اجتماعیه اولدینی کی هر صادرات اجتماعیه ده بر حادثه اجتماعیه در ، جمعیتلرک و بونلری تشکیل ایدن افرادک کثرتی وطبایع وقابلیتلرینک تحلف ، تنوع و تحولی هر زمانده حادثات اجتماعیه نک انواع واعدادینی تکثیر وتنویدن خالی قالماسدر . دیگر طرفدن ، اجدادینک اوصاف وخصائلی توارث ایدن فرد کی ، جمعیتلرده ماضیلرینک تأثیری تحتده بولندقلرندن وترقیات فکریه بشریه حیات اجتماعیه ده یکی یکی احتیاجلر ، تعبیر مخصوصیله یکی

حادثه‌ها تولید و احداث ایتدیکندن حیات اجتماعی بشریه کسب قدیم ایتدیکه حادثات اجتماعی تنوع و تکثرده دوام ایده جکدر . فی الحقیقه شمیدیکی عالم اجتماعی صارصان سوسیالیزم ، عمله ، آنار شیزم ، وسائر مسائل حیات سابقه اجتماعی همچون مجهول ایدی؛ حیات اقتصادی هر زمان و هر ملته مهم ایدی ؛ فقط ترقیات مدنیته نك بودرجه سنده اولدینی قدر حاد و اعمیتی بر شکل اکتساب ایتدیهش ، بو نوع حادثات اجتماعی عصر حاضرده اولدینی قدر متنوع و مشوش مسائل احداث ایلهمه مشدر؛ تربیه علمیه و فکریه تاریخ بشرده هر وقت معتنا و مقبول عد ایدلش ، فقط بو دورده اولدینی قدر ضروری، مجبوری بر شکله واصل اولماش، شمیدی اولدینی قدر مشوش مسائل اجتماعی منجر اولما مشدر .

حادثات اجتماعیده ، بوتون علوم و فنوندهده مشهور اولدینی اوزره، شایان نظر دقت اولان بر ماده دها واردرکه اوده ترقیات فکریته نك مرتبه سی ارتقا ، کشفیات و تحریاتك عدوی ازدیاد ایتدیکه افق تحری اوکنده یکیدن یکی به مجهول ساحله تجلی ایدیور . و بولازم الحله مسئله لر شمیدی به قدر نظر دقتدن دورقالمش و لازم التدقیق بر طاقم حادثات اجتماعیته نك وجودینی میدانه چیقاریور . مثلاً قطعات مجهوله ده کی سیاحت و کشفیاتك اظهار ایتدیکه بعض حقایق، از جمله تدقیقات لسانیه و مذهبییه تکامل لسانی و دینی به دائر یکی بر صنف حادثات اجتماعیته نك لزوم تدقیقی ایجاب ایتدیرمش ، السنه وادیان مختلفه نك یکدیگرینه اولان تأثیراتك وینارنده کی تشابه و قرابتك لزوم تحریسنه سوق ایتدیر .

ایضاحات سالفه دن مستبان اولمشیدی که جمعیتلر حقنده کی معلومات عمومیه دن ، کافه سنه ، شامل اولان مطالعات و تحریات علمیه دن صکره یابیله جق تدقیقات خصوصیه سی یا ، صرف تعریف و توصیفدن عبارت اولان شکل ظاهر یلرینه متعلق اولور که علم الشکل اجتماعیدر ، و یا خود اظهار ایتدیکری آثار و تجلیاتك تدقیقه متعلق اولور که فن حادثات

اجتماعیه در، بر فردی نظر اعتباره آلور ایسهك ایلک اولاشكل ظاهرینی، تشکلات بنویسهنی، اعضا و جوارح مختلفه نی تدقیق لزومی طبعیدر، ایسته بو تدقیقات علم شکل اجتماعی به مقارن اولان علم تشریحیه مبادلدر. صکره بو فردك بر فرد حیاتی اولمق اعتباریه وظائف حیاتییه سنك انواعی، تجلیات حیاتییه سی، بونلری یاپان اجهزه و اعضا سنك، گرفتار اولدینی اختلالاتك تدقیقات خصوصیه سی لزومی تحقق ایدرکه بونلرده فن منافع الاعضا، علم امراض (داخلی و خارجی)، فن تداوی.. کی مختلف ناملر تحتیده و باشلی باشه بر طاقم علوم مهم تشکیل ایدرلر. بر فردده لازم التدقیق بو قدر مسائل و حادثات تگون ایتدیکی حالده آراتق بر جمعیتده نه قدر متنوع و متعدد مهمه حادثلر کورولور! روللری و ماهیتلری اعتباریه بر طاقم مشابیه و مماثل اقسامه بو حادثلری تعداد و احاطه غیر ممکن ایسه ده تصنیف ایدرک انواعی ممکن مرتبه برر چارچیوه ایچنه آماق ممکندر.

ساحه اجتماعیه ده اوینادقلری رول، و یا خود بر عامل اجتماعی صفیله ایضا ایتدکلری خدمت اعتباریه بو حادثاتی بر وجه آتی اقسامه تفریق ایده بیلورز: ۱ — حادثات دینییه که بوندن باحث اولان علم، حکمت اجتماعیه دینه در. ب — حادثات اخلاقیه و حقوقیه و یا حکمت اجتماعیه اخلاقیه و حقوقیه، ج — حادثات اقتصادیه و یا حکمت اجتماعیه اقتصادیه، د — حادثات لسانییه و یا حکمت اجتماعیه لسانییه، ه — حادثات بدیعیه و یا حکمت اجتماعیه بدایع.

بویش صنف تحتیده جمع ایتدیگمز حادثات اجتماعیه نك هر بر صنفی اوقدر متنوع و اوقدر کثرت ایدرکه بونلرده مقصد و دائره اشتغاللری، احتوا ایتدکلری فروعات مختلفه لری جهتدن بر طاقم اقسام تالییه تقسیم ایدیلورلر و بو اقسامك هر بریسی باشلی باشه بر علم مخصوص شکانی احراز ایده جك درجه ده اوزون بر سلسله حادثات مهمینی احتوا ایدر.

۱ - حکمت اجتماعیه دینیه -

بونوع حادثات جمعيتك على العموم معتقداتى احتوا ايدر. بومعتقدات ايسه معتقدوسالكي اولان افرادك قوى برواسطه ارتباطى تشكيل ايتديكى ايچون انسانلرى كومه حالده جمع ايدن روابط اجتماعيه نك برقسمنى تشكيل ايدرلر. بونلك انواعى نه قدر كثرلى وتامين ايتدكلى رابطة نك شدتى نه قدر مختلف اولورسه اولسون كافه سى انسانده اويله بر نقطه ده اتحاد ايدرلر كه بونلرى بشريت اعمال فكر نتيجه سى اوله رق دكل ، بلكه آزچوق مقدس بر جزم اعتقادى نتيجه سى اوله رق قبول ومحافظه ايتشدرد. وانواعى نه قدر زياده ، اساسى نه قدر باطل اولورسه اولسون كافه سى فكرت عقبا ومعاد محصوليدر .

بونوع حادثات بروجه آتى بر قاچ نقطه نظر دن تدقيق اولنه بيلور ؛ وبناء عليه حكمت اجتماعيه دنيه اوقدر اقسامه ثريق اولنور :

۱ - فلسفه دينه كه اديانى ويا برديان قوميه ي آرى آرى موضوع بحث ايتمه رك على العموم اديانك سبب وحكمت تشكىلى ، بونلرده كى سائق روحى واجتماعى نى ، مذاهب وعبادات مختلفه نك انواع وطرزى تدقيق ايدر. بوقسم تدقيقات مسائل اجتماعيه عموميه ميانسه داخل اوله بيلور ايسه ده خاصه بر صنف حادثات اجتماعيه ي ، معتقداتى ، موضوع بحث ايتديكى ايچون حادثات خصوصيه اجتماعيه مياننده بر صنف مخصوص تشكيل ايدرلر .

۲ - مسالك مختلفه دينه - ديانك سیرتكملى تعقيب اولونورسه كوريلور كه جمعيتك حاله ، درجه سنه كوره ديانتلرك ده بر طرز مخصوصى واردرد . تعبير آخر له جمعيتك شكل ابتدائى ، مى ، ومتوسعه كوره ديانتلرده مختلف صفحات كچير مشلردر . بناء عليه مسالك مختلفه دينه :

۱ — جمیات ابتدائیه و سفلیه دن باشلایه رق ال مکمل جمعیتلره وارنجیه قدر اولان جمعیتلرک شکل دینسنی تدقیق ایدن بر قسیمی حاویدر جمیات ابتدائیه ده فکری دیانت توتهم و تابو شکننده ظهور ایتشدر . یعنی جمیات ابتدائیه جمادات ، نباتات و حیوانان دن بریسی مقدس عد ایتک صورتیه معتقدات دینیه لرینی تأسیس ایتشلردر . اقوام مختلفه ده و ازمان مختلفه ده کی بو توتهملرک انواع و اشکالک تدقیق و تحریسی جمعیتلرک حس دینلری و بناءً علیه تشکلات اجتماعیه لری حقنده بر فکر سالم خصوصله خدمت ایدر . توتهملرک تدقیق صره سنده بونلرک اشکال و انواعی ، طرز تکامللری ، بوتکامل نتیجه سی اوله رق برقبیله نك اعتقاد عمومی مشترکنی فصل اکتساب ایتدکلری ، ده ا صکره فصل برملته شامل اولدقلری ، و فصل ملیتدن معری بر شکل عمومی اکتساب ایتدکلری و سائره کبی بر چوق انواع تدقیقاتی احتوا ایدن بو قسم حادثات اجتماعیه جمیات سفلیه ده ، جمیات متوسطه ده کی شکل دینی ایله دیانت ابتدائیه ، دیانت ملیه ، دیانت عمومیه کبی حادثات تالییه تقسیم اولنور .

۲ — جمیات تالییه نك مسلك دینسی که مذهب ، طریقت کبی جمیات تالییه نك معتقدات دینیه سنك و بونلرک نه کی تأثیر و احتیاج تحتنده تحصیل ایتدکلرینك تدقیق ائندن عبارتدر .

۳ — اعتقادات مخصوصه . بعض شهرلره و اوافق جمعیتلره مخصوص اولان عبادتلرکه بو نوع تدقیقات حکمت دینیه حقنده بر طاقم حقایقک ظاهره اخراجنه خادم اولشدر .

۴ — اعتقادات و اعتیادات عمومیه . بونلرده برملته عام اولان اعتقادات و اعتیادات دینیه در .

۵ — سحر . سحر و شارلاتانقلرک انواعی جمعیتلرده بویوک روللر اوینامش عوامل مؤثره دندر . بونلرک اقوام مختلفه ده کی شکلی ، درجه تأثیری ، سبب و حکمت تحدی شایان تدقیق بر سلسله مسائل اجتماعیه در .

۶ — اموات حقنده کی آیین و اعتقادات . — اموات حقنده کی اعتقادات طرز تکلفین جمعیتلرک حیات عمومیه سنده بویوک روللر اوینامشدر . مثلاً مصریلرک بو باده کی اعتقاداتی مساعی اقتصادی لرینك مهم بر قسمنی معهود هرملری انشایه صرف ایتدیرمشدر . آنک ایچون بونوع حادثات اجتماعیه ساحه اعتقادیه ده بر صنف مخصوص تشکیل ایدر .

۵- رسوم و آیین دینی. - بونلرده عبادتگاه، مقدس محالار، مختلف طرز و اشکال رسوم دینی، مقصد عبادت، تقویم دینی، اعیاد دینی کبی هر بری باشلی باشنه بر رصنف حادثات اجتماعی بی احتوا ایدن کثیر البحث بر رصنفدر.

۶- تمائیل دینی. - ازمان واقوام مختلفهده فکر دیاتی تجلی ایتدیرن عوامل تدقیق اولنورسه کورولورکه فکر دیاتی بعضکده انسانلر ویاقوای طبیعه تمثیل ایتمش، بعضکده مخلوقات مافوق الطبیعه و یاروجانیه سوق ایتمش، بعضکده خرافات، بعضاً حکایات و عنعنات و تعلیلات، بعضاً بر اعتقاد، بعضاً بر طاقم کتابلر تجلی ایتدیرمشددر. بونلر هر بریسی یوزلرجه مطول اثرلره موضوع بحث اولمش حادثات مهمه اجتماعیهدر.

۷- جمعیات دینی. - دیانتلرایله جمعیتلر آره سنده کی مناسبت شدیدهدر هر وقت حیات اجتماعیهده مهم بر موقع طوتدینی کبی بالخاصه زمانمزلک سیاستنده پک مهم بر بحث تشکیل ایدر. بناء علیه دیانتک تشکیلات اجتماعیهده ایفا ایتدیکی وظیفه نقطه سنده حادثات دینی بی تدقیق باشلی باشنه بر علم تشکیل ایدم جک درجهده مهمدر. بو بابده الک باهر بر مشال اوله رق شمیدیکی جسم المانیایی تشکیل ایدن پروسیمه نك تاملیه جمعیت دینی سی طرفندن تأسیس ایدلدیکنی ذکر ایتمک کافیدر.

ب - حکمت اجتماعیه اخلاقیه و حقوقیه -

اخلاق و حقوق ، بر بردن فرقی اولقله برابر هرایکسی ده جمعیتک انتظامی ، افرادینک یکدیگرک حقوق و وظائفه رعایت و حرمتله بر بریله آهنگدار بر خالده یاشاماسی تأمین ایدن تأسیسات اجتماعیه دن اولق حسیله تقسیمات تالیه لری ، دائره تدقیقینه داخل اولان و تشریح ایده جگرگی مسائل اکثرآ بر برینه مشاهددر . اخلاق و حقوقی بر آرده ذکر ایتمک کمزه بر سبب ده - آشاغیده ده کوروله جکی اوزره - بو هرایکی احتیاج اجتماعینک تأثیراتنک یکدیگریه مقایسه سنک و بر برلیله اولان مناسبات مشترکه سنک بر بحث مستقل تشکیل ایتسیدر . دیگر طرفدن تأسیسات حقوقیه سی مکمل اولان بر جمعیت مکمل بر اخلاقه مالک اولاندر . اخلاقیاتی مکمل اولان بر جمعیت ده عدل و حق ، اخلاقیات بر ملتده اولدیغدن زیاده تحت ضمان وامینده در .

مع مافیه بو ایکی علمی بر آرده جمع ایتمکله دائره مباحثی ده صوک درجه توسیع ایتمش اولیورز . بو مباحثی بر صورت مختصر ده تدقیق ایدم:

۱ - حقوق ایله اخلاقک مناسباتی - حق ایله اخلاقک

بر بریله اولان مناسباتی نه در؟ هر برینک جمعیت ده اولان تأثیری ، تعقیب ایتدکرگی خط تکامل نه دن عبارتدر ؟ کرک حق و کرک اخلاق جمعیتلر ده نه صورتله تأسس ایتمشدر ؟ بونلرک بر بردن افتراقی ممکنیدر ، یوقسه بر برلرینک لازم غیر مفارقیمیدر؟ ایشه بو و بوکا بکزر بر سوری سوألرله بونلرک حل و تدقیق بو بحثک موضوعی تشکیل ایدر .

۲ - مختلف مسائل اخلاقی و حقوقیه - بونون مسائل اجتماعی کی

حادثات حقوقیه و اخلاقیه نك ماهیتی و صورت تگوتی ایضاح ایدن نظریات و مسائل از مننه متقدمه دبری اوزون مناقشه نره سبب اولمشدر، بونظریاتك تدقیق، بر بردن درجه افتراقی، حقیقت مسئله نی نه درجه به قدر حل استدکاری .. بو کی مسئله لک مهم عوامل اجتماعی دن اولان حادثات اخلاقیه و حقوقیه نك ماهیتارینك اظهارینه و غایه اخلاقی و حقوقینك کشف و تنویرینه مدار اولور . جمعیتارك ایلك رشیمی اولان قیلان تأسیساتندن بو کونکی جمعیات مکملیه واریجه به قدر کرک تأسیسات حقوقیه کرک تأسیسات اخلاقیه مختلف درجات تکاملیدن یکمش، برقلاننه مخصوص اولان طرز حقوقی و اخلاقی مؤخر آ عین « توتهم » ه معتمد اولان مختلف قیلانلره شامل اوله رق بونلری برلشدیرمش، دها صکره، قییلوی، واك صکره ملی بر شکل و حدود اکتساب ایتمشدر .

بو حائده بو قسم تدقیقات اجتماعیه ایکی باشلی شعبه به انقسام ایدر :

۱ - مختلف نظریات و مسائل اخلاقیه و حقوقیه

۲ - مختلف اقوال و افعال و طرز اخلاقی و حقوقی . اقوام مختلفه نك مسلك

حقوقی و اخلاقیسنك تدقیقاتی پیش تشکریمزه غایه اخلاقی و حقوقیه و موصول اسبابی احضار ایده جکندن پك مهمدر .

۳ - تشکیلات بیته و عائلویه . - جمعیتارك اساسی عائلیه

و قرابتدن متشکلدر . بشر، عائله و قرابت فکریله متحسس اولمشه یدری بونده قابلیت اجتماعیه تصویری محال اولور ایدی . بنساء علیه عائلیه و مناسبانه متعلق اولان حادثات اجتماعیه پك زیاده شایان نظر دقتدر، و بر وجه آتی اقسام مباحثی احتوا ایدر :

۱ — عائله . عائلك اقوام مختلفه ده و جمعيات مختلفه ده طرز تشكلى ، افراد عائلك يكديكريله اولان مناسباتى ، حيات حقوقيه و اخلاقيه نك منبعى عدولنه بياور

۲ — ازدواج ، ازدواجك اقوام مختلفه ده كى شكلى ، تحولات مختلفه سى ، صورت تكاملى ، بو رابطه منعقدده قادين وارككك و بالخاصه قادينك موقعى لازم التديق ير سورو حادثات اجتماعيه در .

۳ — مناسبات جنسيه . على العموم قادين ايله ارككك بربريله اولان مناسباتى حيات اخلاقيه نك اساسيدر . بو مناسبتك صورتى ، شكلى مثلا مناسبات غير مشروعه نك مقدارى و نوعى جمعيتك موقع اخلاقيسى تعيين ايدر .

۴ — تشكيلات سياسيه — بالخاصه حيات اخلاقيه ده تشكيلات عائلويه نه ايسه حيات حقوقيه ده تشكيلات سياسيه او مرتبه اعلى حائدر . مع مافيه تشكيلات عائلويه نك صرف بر مسئله اخلاقيه اولدينى فكرنده دكلتر عائله تشكيلاتى عين زمانده بر حادثه حقوقيه درده . ديكر طرفدن تشكيلات سياسيه ، بويوك برعائله دن عبارت فرض اولنه بيله جك اولان بر جمعيتك تشكيلات عائلويه سى نظريه باقيه بياور . شرك اك مداهش مطمح احتراصاتى اولان تشكيلات سياسيه نك تنسيق ، تنظيم و اصلاحى مسئله سى هر زمانده جمعيتك اك مهم و مبرم احتياجات اجتماعيه سندن ريستى تشكيل ايتشدرد .

۵ — تشكيلات اجتماعيه — تشكيلات سياسيه آرزو صناعى ، آرزو محصول قهر و شدت اولدينى حالده تأسيسات حقوقيه و اخلاقيه محصولى اولان تشكيلات اجتماعيه حقيقه بوقدر جهد و اقداماته ، دو كوان بونجه قانله رغماً بوسوتون بشقه بر منظره محافظه ايتش ، قوانين اجتماعيه نك جدأ محل تطبيقى اولشدرد . دولتله بعضاً ولو موقت بر مدت ايجون اولسون ايستدكلرى شكل سياسى بى چيزه بيلمشار ، فقط تشكيلات

اجتماعیهی جدی بر صورتده تحویل ، قانون تکاملدن بشقه سنک دائره قدرتته داخل اولماشدر . بومطالعات تشکیلات و تأسیسات اجتماعی نك اهمیتتی اظهاره کافیدر .

۶ — حق تملك — جمعیتك هم اقتصادی و هم حقوقی و اخلاقی بر رنکده اولان مسائل مشوشه و معضله سندن بریسی ده حق تملكدر . آنك ایچون بو حق ازمان مختلفه ده و اقوام مختلفه ده مختلف صورتلر ایله تاقی ایدلمش ، ورقابت اقتصادی بر شکل ضروری و بزم اکتساب ایتدجه بونوع مسائل و حادثات تزید اهمیت ایتشدر .

۷ — حقوق عقد و حقوق تجارت — بر جمعیتك مناسبات اقتصادی سنی ده تنظیم ایدن اخلاقی و حقوقی مناسبات اجتماعی سندن بریسی ده حقوق عقدیدر . حقوق عقدیه و تجاریه یالکیز بر جمعیت افرادی آره سنده دکل بلکه مختلف جمعیات سیاسیه افرادی آره سنده کی مناسباتی ده تنظیمه خادم اولسی جهته حیات اجتماعی ده کی تأثیراتی پک بویوکدر . و بو حقك شکلی ، طرز تأمین جمعیتك وظیفه تغذیه لری ایفا ایدن حادثات اقتصادی نك تکاملله طوغریدن طوغری به مناسبتدار اولدیغندن بوقسم حادثات اجتماعی بالخاصه زمانزده بویوک بر اهمیت و قیمت احراز ایلشدر .

۸ — حق جزا — حق جزا جمعیتك بنمسه دیکی و هر زمان استعمال ایتدیکی حقك اك آغیر و اك مهمیدر . آنك ایچون هر زمانك فیلسوف و متفکرلری حق جزایی تدقیق و کندی نقطه نظرینه کوره حل ایتمش و بو نقطه نظرله کوره جزا وقت وقت مختلف شکل و صورتلر ایله تلقی و استعمال ایدلمشدر .

جمعیت، جزایی مجرمه، جانی به تطبیق ایدر. بوحالده بر مسئله تکیون ایدر: مجرم و جانی کیمدر؟ بناءً علیه حقوق جزایی ایکی بویوک قسمه تقسیم ایده بیلورز، که بونلرک هریریی آیری آیری برقاچ علم تشکیل ایتشدرد:

برنجی قسم:

برنجی قسم حقوق جزادر. جزا نهدر؟ اوصافی، ماهیتی نه اولمیلدر، فصل تطبیق ایدلیدر، کیملره تطبیق اولمیلدر؟ بوکا بکزر بر سورومسائل حقوق جزایی بروجه آتی برقاچ علمه آیرمشدرد:

۱- نظریات جزائیة - جمعیت جزایی نه حقله استعمال ایدیور، جزانک منبی نهدر؟ بوخصوصده سرد ایدیلن مختلف نظریات جزائیة بر علم مستقل تشکیل ایدر.

۲- طرز جزا - جمعیتلرک اختیار ایتدکلری طرز جزا، اخلاقیاتیه صیقی صیقی به مناسبتدهدر. وپونوع حادثهلر بر جمعیتی طانیق، غایه جزائیة حقنده بر فیکر سالم ایدنک نقطه نظرندن مهمدر.

۳- اصول محاکمات جزائیة - اصول محاکمات جزائیة مسائل علی العموم تکامل اجتماعی ایه موازی بر خط تکامل تعقیب ایدن حادثات اجتماعیه دندر. حقوق غایه سی تأمیر عدالت اولسنه نظراً بونک نه صورتله اک مکمل بر صورتده تأمین ایدیله جکنی تحری ایدن پونوع تحریات و تدقیقات هیچ بروقت مهمل بر اقیامیه حق مسائل اساسیه دندر.

ایکینجی قسم:

مبحث الجنایاتدر. Criminologie جانینک اوصافی، سوائقی، تأثیراتی، جنایتلرک اسباب مختلفه سی، سبب تحولاتی ... هپ بو علمک موضوع بختیدر. بناءً علیه بو علمده مباحث متعدده یی احتوا ایدر:

۱- علی العموم جنایات - جنایتلرک ماهیتی، سنه، جنسه، مسلکه کوره حدث و تحولاتی اسبابی.

۲- جنایتلرک عوامل مختلفه سی - بر قسمی اخلاق، بر قسمی اقتصادی، بر قسمی محیطی اولان بو عوامل ومؤثرانک تدقیق وظاهره اخراجی ایچون بایلان تدقیقاتدر.

۳- انواع جنایات و انواع مجرمین.

۴ — اتحار - نفسه قارشى جانيندن عبارت اولان بو قسم حادثه اجتماعيه يك مهم ولازم التدقيق بر بحث تشكيل ايدر .

۵ — جنایات استاتستيقرلى - استاتستيقرلك الك مهم والك فائده لى اولانلردن برى ده حادثات جنائيه بى ايضاح ايدنلردر . بى ، عين زمانده برجعت ايجون بر معيار اخلاقى ده تشكيل ايدر .

۶ — اخلاق بين الملل . — حقوق بين الدول بر حق شكلنده تجلى ايدنجيه قدر ، مناسبات دوليه ده قوتك حقه غلبه ايدم جيكى دورك اقولنه قدر بو حق اخلاق ناميله تسميه ايتك دها طوعىدر . فى الحقيقه اخلاق ايله حقوق آره سنده كى فرقلر بالخاصه قوه تأييديه ده تظاهرايدر . برينك قوه تأييديه سى او قدر قطعى ومطلق دكل ايكن او برى بر قوه قاهره تأييديه مالمكدر . ديكر طرفدن بين الملل حادثات ومثلاً حرب شكلاً ، ماهية بر فعل اخلاقى به يك بكمزه .

ج - حكمت اجتماعيه اقتصاديه .

اقتصاد ، جمعيتارك حياتنده ، حيات فرديده كى وظيفه تغدينه ك عينى . ايضا ايتمش وايتمكده در . ذاتاً انسان ابتدائى صيد ايتديكى حيوانلرى بر اندیشه فردا ايله حفظ ايتك لزومنى حس . ايتديكى كوندن برى حيات اقتصاديه سى باشلامشدر . بو حيات ، جمعيتار طريق تكاملده قطع فسافه ايتدكجه ، جمعيتار ايجون احتياجات جديده تكون ايلدكجه دها ضرورى ودها مبهم بر شكل اكتساب ايتمش وتشكيلات اجتماعيه ك تشوشى نسبتنده مسائل اقتصاديه ده تشوش وتكثير ايلشدر .

بناء عليه جمعيتارده تأثيرات مهمه ايضاح ايدن حادثات اقتصاديه ك نوع وعددى يك چوقدر . آنك ايجون اليوم علم اقتصادك هر برى

باشلی باشنه بر فن مخصوص تشکیل ایدن متعدد قسملره آیرلمشدر .
اقتصادك موضوع بحثی اولان حادثات اجتماعیه دن بر قسمنی بر سیرسریع
ایاه کوزدن کچیرلم :

- ۱ — مسالك و نظريات مختلفه اقتصادیه (قسم فلسفی)
- ۲ -- انواع استحصالات (استحصالات معنویه ، ارضیه ، تجارت ، صناعت
وسائره)
- ۳ — اصول مختلفه استحصالات (انحصار ، امتیاز ، قارتل ، سربستی
رقابت ، سربستی اعمال ، وسائره)
- ۴ - اشكال استحصالات (صنایع جسیمه و صغیره ، ماكنه لرا اشتراكات
وسائره بختلری)
- ۵ — قیمت ، فیات ، مسكوكات
- ۶ — صنوف اقتصادیه
- ۷ — طرز واشكال انقسام ثروت
- ۸ -- تأسیسات و تشكیلات انقسامیه
- ۹ — حیات اقتصادیه ده حكومتك تأثیراتی
- ۱۰ — مسائل خصوصیه اقتصادیه .

د - حكمت اجتماعیه لسانیه

لسان ، جمعیت افرادینك باشلی واسطه مناسبات و ارتباطی اولمقدن
طولانی بوتون حادثات لسانیه لازم التذقیق بر طاقم مسائل مهمه اجتماعیه
تشکیل ایدر . بوتون حادثات اجتماعیه ، افرادك یكدیگریاه اولان مناسباتی
هپ لسان واسطه سینه جریان ایتدیگی ایچون سهولت بیان ، طرز بیان ،
الحاصل ثروت لسانیه ترقیات بشریه نك محرکی اولان فكرك تكملی
خصوصنده مهم بر عاملدر .

بناء علیه تشكلات لسانیه ، ادبیات ، اشتقاق لسان وسائر مباحث لسانیه
ماهیت اجتماعیه نی كشف و تعیین ایچون برر عنصر مهمدر . قرابت لسانیه

سچوق وقت قرابت عرقیه بی ده احتوا ایستیکی ایچون بو نوع تدقیقات
نه قدر حقایق اجتماعیه بی ظاهره اخراج ایدر !

ه — حکمت اجتماعیه بدیعیه

ذوق وحس بدایع ، بر شخصک اولدینی کبی برملنک ده حسیاتنک
درجه رقتنک معیاریدر . انسان « حقیقت » ی تحریری حرصیه نه قدر
متحسس ایسه « کوزل » ی آرامق و بولق حسیله ده متحسدر . آنک
ایچون « بدیع » هر هانکی برشی ، بشرک انظار اشتیاق ورغبتنی جلب
ایتمشدر . انحق کوزلنک بر امرنسی ، ذوق سلیمه تابع بر حادثه متحو له اولدینی
ایچون ، حس بدایع دخی زماندن زمانه ، قومه ، مکانه کوره تبدلات
وتغیراته اوغرامش اولدینی ایچون اقوام مختلفه ده کی حس بدیعی ، آثار
بدیعیه لازم التدقیق بر سلسله حادثات اجتماعیه تشکیل ایدر .

تعبیر معروف وجهه حقیقی ، و حقیقته وصول و سائلنی تحریری ایدن
منطقه مقابل اوله رق کوزلی ، کوزله وصول اسبابنی تحریری ایدن علم بدایع
سامعه ، باصره و سائر حواسه عائد اولان احتساسات ایله تقدیر ایدلملری
اعتباریه بر قاج قسمه انقسام ایدر :

۱ — صنایع ، رسم ، هیکل طراشلق ، نحت و معماریده تحریرات بدیعیه که
بونلره صامت ادبیات اطلاق ایده ییلورز ، و ملنک عناصر ممیزه سنندن برینی
تشکیل ایدر بونلرک تأثیراتی بصره عائددر ، باصره بوراده کی اثر بدیعی حس
و تقدیر ایدر .

۲ — ادبیاتده تحریرات بدیعیه که فن تنقیددن عبارتدر . بوکا صنعت ناطقه ده
اطلاق اولنه ییلور . بوراده کی تأثیرات ذوقیه ؛ سمعه و روحه در .

۳ — بدیعیات موسیقیه که اساسی و تأثیری اعتباریه ادبیاتک بر نوعیدر .
برنده کلمات ، دیکرنده اصوات ترنم ایدر ، هر ایکسی موزون آهنگرله
سمعمری متأثر قیلار .

- ۴ — بدیعیات تمثیلیه — تقلید اطوار و حرکات ، تیاترولر .
۵ — بدیعیات طبخیه — فن طباحت ، طرز طباحت کی ذائقه عائد

بدیعیات

- ۶ — بدیعیات شمییه

موضوع بحث ایتدکلری حادثاتک نوعی اعتباریله اقسام و صنوف مختلفهیه تقسیم ایتدیکنمزل علوم مختلفه اجتماعیه نك آرارنده کی مناسبات و روابطی یکنظرده اراهه ایچون صحیفه آتیده بوتون علوم اجتماعیه نك بر جدولنی تنظیم ایتدک .

شمدی بزه بر سوال توجه ایده بیلور : علوم اجتماعیه نامی تحتده معلومات بشریه نك مهم و واسع بر قسمنی جمع وادخال ایتدک . دیگر طرفدن بونلرک هپدنك ده آیری آیری برر علم مهم اولدقلرینی وهر برینك آیری آیری متخصصی بولندیقنی بیان ایتدک . او حالده بونلرک علوم اجتماعیه نامی تحتده جمع ایدلملری نه فائده تأمین ایدر ؟

مبادی حیاتنده بشر ایچون ، شبهه یوقدرکه تک بر علم وار ایدی . علم العلوم نامیله تسمیه ایده بیله جکمز بو علم معلومات بشریه نك کافه سنی احاطه ایتمشیدی . فقط ترقیات فکریه بشریه ازدیاد ایتدکجه ، معلومات بشریه تکثر ایتدکجه بو علملرک بر طاقم اقسام تالییه تقسیمه ، آیری ناملر ایله تسمیه سنه مجبوریت کورولدی . معلومات بشریه نك هر بر قدمه ترقیسی سلسله علوم آره سنه بر یکینسی علاوه ایتدی . ایشته اولوقت بو علملرک صنف صنف تصنیفی لزومی نظاهر ایتدیکندن موضوعلرینه کوره علوم طبیعه ، علوم ریاضیه ، کی قسملره آیرلدی . ایشته بو تقسیمات آره سنده جمعیتلره عائد اولان علملرک دخی بر صنف و نام تحتده جمعی لزومی تحقق ایتدی . بو تصنیف اویله بر طاقم فائده لری اجوا ایدرکه بو علملرک کافه سنه شامل اولان قوانین و معلومات مشترکه نك تعلیمی سایه سنده هر شعبه اجتماعیه متخصصی ایچون تخصص ایتدیکی شعبهیه خادم اوله حق اولان علومک بعض اساسلری حقنده معلومات عمومییه

ایدینلمک ممکندیر . نتیجه کیم عین برصنفتدن - علوم طبیعه دن - اولان حکمت و کیمیا ایچون مشترک اویله بر طاقم معلومات و قوانین عمومیه واردرکه بوندن نه حکمت شناس ، و نه کیمیا کر مستقی اوله ماز .

ثانیاً مختلف علوم و فنونک بر شعبه تحتده جمع ایدلمسی بر چوق حقیقت و ماهیت علمیه یرینه بر تک حقیقت علمیه تحریسنه سوق ایدرکه مختلف متفکرلرک ، مختلف متحریرلرک یکدیگرینی تنجیم ایدن افکار ، مطالعات ، تحریاتی بنای عالمی بی بر آن اول اتمامه خادم بر عنصر تشکیل ایدر .

قاضی کوی فی ۱۲ کانون ثانی سنه ۳۲۶

بیایع نوری

حکمت اجتماعی عمومی

- ۱ - علم اصول
- ۲ - فلسفہ اجتماعیہ عمومیہ
- ۳ - مسائل عمومیہ اجتماعیہ
- ۴ - علم الروح اجتماعی
- ۵ - شرائط عمومیہ اجتماعیہ
- ۶ - علم انساب الاقوام

علم اشکال اجتماعی

- ۱ - اقوامک اساس جغرافیسی
- ۲ - نفوس و حرکت نفوس
- ۳ - نفوسک طرز انقسام و توزی
- ۴ - مهاجرت نفوسی
- ۵ - تجمعات دهمنایه و یابادیه
- ۶ - طرز اسکان

حکمت اجتماعیہ دینیہ

- ۱ - فلسفہ دینیہ
- ۲ - مسالک مختلفہ دینیہ
- ۳ - سحر
- ۴ - اموات حقندہ کی اعتقادات
- ۵ - رسوم و آیین دینی
- ۶ - تماثل دینیہ
- ۱ - اقام مختلفہ دہ کی اشکال دینیہ
- ۲ - جمعیات تالیہ دہ مسلک دینی
- ۳ - اعتقادات مخصوصہ
- ۴ - اعتقادات عمومیہ

حکمت اجتماعیہ اخلاقیہ و حقوقیہ

- ۱ - حقوق ابلہ اخلاقک مناسباتی
- ۲ - مسالک اخلاقیہ و حقوقیہ
- ۳ - تشکیلات بیتیہ و عائلویہ
- ۴ - تشکیلات سیاسیہ
- ۵ - تشکیلات اجتماعیہ
- ۶ - حق ملک
- ۷ - حقوق عقد و تجارت
- ۸ - حقوق جزا
- ۱ - مختلف نظریات اخلاقیہ و حقوقیہ
- ۲ - مختلف اقوال و افعال و طرز اخلاقی
- ۱ - عائله
- ۲ - ازدواج
- ۳ - مناسبات جنسیہ

علوم حادثات اجتماعیہ

- ۱ - نظریات جزائیہ
- ۲ - طرز جزا
- ۳ - اصول مجاکات جزائیہ
- ۴ - علی العموم جنایات
- ۵ - جنایاتک عوامل مختلفہ سی
- ۶ - انواع جنایات و مجرمین
- ۷ - انتحار
- ۸ - جنایات استایستیقلری
- ۱ - برنجی قسم
- ۲ - ایکسجی قسم

- ۹ - اخلاق بین الملل

علوم حادثات اجتماعيه (مابعد)

حکمت اجتماعيه اقتصاديه

- ۱ - مسالك ونظريات مختلفه اقتصاديه
- ۲ - انواع استحصالات
- ۳ - اسول مختلفه استحصالات
- ۴ - اشكال استحصالات
- ۵ - قيمت ، فيأت . مسكوكات
- ۶ - صنوف اقتصاديه
- ۷ - طرز واشكال انقسام ثروت
- ۸ - تأسيسات وتشكيلات انقساميه
- ۹ - حيات اقتصاديه ده حكومتك تأثيراتي
- ۱۰ - مسائل حقوقيه اقتصاديه

حکمت اجتماعيه لسانيه

۱ - شكل لساني	۱ - صرف
۲ - طرز تصوت	۲ - نحو
۲ - حکمت لسانيه	۳ - ضمائم لسانيه

حکمت اجتماعيه بدعيه

۱ - بدعيات صنعت	رسم
هيكلا تراشلق
معماري
۲ - بدعيات ادبيه	
۳ - بدعيات موسيقيه	
۴ - بدعيات تمثليه	
۵ - بدعيات طبخيه	
۶ - بدعيات شميمه	